

Kuluttajansuojan Omnibus-direktiivin täytäntöönpano sekä puhelin- ja kotimyyntisääntelyn tiukentaminen

Johdanto

Oikeusministeriö asetti 21.12.2020 työryhmän, jonka tehtävänä oli valmistella hallituksen esityksen muotoon laadittu ehdotus Euroopan unionin kuluttajansuojasääntöjen täytäntöönpanon valvonnan parantamiseksi ja nykyaikaistamiseksi annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/2161 (niin kutsuttu *Omnibus-direktiivi*) täytäntöön panemiseksi tarvittavista säännöksistä sekä puhelin- ja kotimyyntiä koskevien säännösten tiukentamisesta kuluttajansuojan parantamiseksi.

Oikeusministeriö pyytää lausuntoanne työryhmän mietinnöstä.

Tausta

Omnibus-direktiivi annettiin 27.11.2019. Direktiivi on pantava täytäntöön viimeistään 28.11.2021, ja sen täytäntöön panemiseksi annettavia säännöksiä on sovellettava 28.5.2022 lukien.

Pääministeri Sanna Marinin hallituksen hallitusohjelmaan (Osallistava ja osaava Suomi – sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävä yhteiskunta, 2019) on kirjattu toimivien oikeusprosessien ja oikeusturvan tavoitteen toteuttamiseksi puhelin- ja kotimyyntin rajoittaminen ja sääntelyn tiukentaminen kuluttajan suojaksi.

Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on panna Omnibus-direktiivi kansallisesti täytäntöön sekä arvioida puhelin- ja kotimyyntisääntelyn tiukentamisen tarvetta ja keinoja.

Omnibus-direktiivin täytäntöön panemiseksi mietinnössä ehdotetaan muutoksia kuluttajansuojalain (38/1978) 1, 2 ja 6 lukuun sekä kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista annettuun lakiin (566/2020).

Työryhmä on päätenyt työssään siihen, ettei tällä hetkellä ole perusteita kiristää puhelinmyyntisääntelyä. Lain rikkomustapauksiin voidaan entistä tehokkaammin puuttua kuluttaja-asiamiehen heinäkuussa 2020 saamien uusien toimivaltuuksien avulla. Ennen sääntelyn kiristämistä on myös pyrittävä lisäämään kuluttajien tietoisuutta kieltorekistereistä, joihin kuulumalla kuluttaja voi kieltää ei-toivotun puhelinmyyntin.

Esityksen jatkovalmisteluvaihetta silmällä pitäen ja sen edistämiseksi, että lausunnonantajat pystyvät paremmin ottamaan kantaa asiaan, työryhmä on laatinut säännösehdotuksen kirjallisen vahvistuksen käyttöönoton toteuttamiseksi puhelinmyynnissä. Kirjallisen vahvistusmenettelyn ulkopuolelle voitaisiin jättää tietyt tuoteryhmiä tai rajata menettely koskemaan tietynarvoisia hyödykkeitä ja tietynlaisia sopimuksia.

Kotimyyntiä koskevan sääntelyn tiukentamiseksi työryhmä ehdottaa kuluttajan peruuttamisoikeuden laajentamista tilanteissa, joissa sopimus on tehty elinkeinonharjoittajan ilman kuluttajan pyyntöä tekemän kotikäynnin yhteydessä. Kuluttajalla olisi tällöin peruuttamisoikeus myös sopimuksissa, jotka koskevat tavaraa, joka valmistetaan tai jota muunnellaan kuluttajan vaatimusten mukaisesti tai selvästi henkilökohtaisia tarpeita vastaavaksi. Lisäksi laissa säädettäisiin seuraamuksista tilanteessa, jossa elinkeinonharjoittaja on laiminlyönyt kotimyynnissä antaa kuluttajalle tietoa peruuttamisoikeuden puuttumisesta tai olosuhteista, joissa peruuttamisoikeuden voi menettää.

Työryhmä ehdottaa, että lait tulevat voimaan 28.5.2022, jolloin direktiiviä on ryhdyttävä soveltamaan.

Vastausohjeet vastaanottajille

Myös muut kuin alla Jakelu-kohdassa mainitut tahot voivat antaa lausunnon.

Oikeusministeriö pyytää lausuntoanne työryhmän mietinnössä esitetyistä ehdotuksista. Lausunto pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön. Lausuntoa ei tarvitse lähettää erikseen sähköpostitse tai postitse. Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua lausuntopalvelu.fi:hin.

Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelu.fi:n sivuilta Ohjeet --> Käyttöohjeet. Palvelun käyttöönoton tukea voi pyytää osoitteesta lausunto.om@om.fi.

Huomaattehan, että kaikki lausunnot ovat julkisia ja ne julkaistaan lausuntopalvelu.fi:ssä.

Aikataulu

Lausunto pyydetään toimittamaan oikeusministeriölle **viimeistään tiistaina 31.8.2021**.

Valmistelijat

Lisätietoja antaa lainsäädäntöneuvos Marja Luukkonen Yli-Rahnasto, puh. 02951 50015, sähköposti etunimi.sukunimi.sukunimi@om.fi (tavoitettavissa 9.7.–30.7. ja 23.8.2021 alkaen).

Linkit

<https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-259-815-8> - Työryhmän mietintö.

Liitteet:

[Työryhmämietintö.OM_2021_22_ML.pdf](#)

1. Yleiset huomiot

Yleiset huomiot mietinnöstä:

2. Omnibus-direktiivin täytäntöönpano

Huomiot Omnibus-direktiivin täytäntöönpanoon liittyvistä ehdotuksista:

3. Puhelinmyyntisääntelyn kiristäminen

3.1 Tulisiko puhelinmyyntisääntelyä kiristää?

- a) Kyllä, sääntelyä tulisi kiristää.
- b) Ei, nykyinen sääntely on riittävää.

Tarkemmat perustelut ja muutosehdotukset:

3.2 Mietintöön on kirjattu kirjallista vahvistusmenettelyä koskeva pykälä (kuluttajansuojalain 6 luvun 12 a §) eri toteuttamisvaihtoehtoineen. Jos laissa säädettäisiin kirjallisesta vahvistusmenettelystä, mikä toteuttamisvaihtoehdoista olisi perustelluin?

- a) Kirjallinen vahvistusmenettely ilman soveltamisalapoikkeuksia.
- b) Molemmat soveltamisalapoikkeukset (sanoma- ja aikakauslehtiä koskeva rajaus sekä alle 30 euroa maksavia hyödykkeitä koskeva rajaus).
- c) Ainoastaan sanoma- ja aikakauslehtiä koskeva rajaus, mutta ei alle 30 euroa maksavia hyödykkeitä koskevaa soveltamisalapoikkeusta.
- d) Ainoastaan alle 30 euroa maksavia hyödykkeitä koskeva rajaus, mutta ei sanoma- ja aikakauslehtiä koskevaa soveltamisalapoikkeusta.
- e) Kirjallisen vahvistusmenettelyn rajaaminen koskemaan ainoastaan sähkönmyyntisopimuksia.

Tarkemmat perustelut ja muutosehdotukset:

3.3 Muut huomiot puhelinmyyntisääntelyn kiristämisen tarpeesta ja keinoista:

4. Kotimyyntisääntelyn kiristäminen

Huomiot kotimyyntisääntelyn kiristämisestä:

5. Vaikutusten arviointi

5.1 Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein? Onko uudistuksella näkemyksenne mukaan huomionarvoisia vaikutuksia, joita ei ole tuotu mietinnössä esiin?

5.2 Huomiot puhelinmyyntiä koskevan vahvistusmenettelyn vaikutuksista, ml. eri soveltamisalapoikkeuksien vaikutuksista:

5.3 Huomiot kotimyyntisääntelyn kiristämisen vaikutuksista:

6. Muut huomiot

Muut huomiot mietinnöstä:

Leinonen Antti
OM

Luukkonen Yli-Rahnasto Marja
Oikeusministeriö